

Jų šviesus atminimas

LEVAS VLADIMIROVAS

(1912 03 11 – 1999 02 20)

Išėjo Levas Vladimirovas – bibliotekininkas, informatikas, knygotyriminkas. Kiekvienoje šių sričių L. Vladimirovas yra palikęs neišdildomų pėdsakų. Užtenka prisiminti vien jo veiklą dirbant dvi kadencijas (1964–1970 m.) Jungtinių Tautų Organizacijos J. Hummerscheldo bibliotekos direktoriumi. O ką jau bekalbėti apie tai, kad Lietuvos kultūros pasididžiavimas – M. Mažvydo katekizmas (vienas iš dviejų pasaulyje išlikusių egzempliorių) – „grįžo“ į Lietuvą, į Vilniaus universiteto biblioteką, nuolatinėmis Levo Vladimirovo pastangomis ieškant ir grąžinant išblaškytą Lietuvos paveldą – Vilniaus universiteto bibliotekos turtus.

Tačiau Vilniaus universiteto istorikams velionis buvo ir liks visų pirma istoriku. Ir ne tik todėl, kad Levas Vladimirovas buvo vienas svarbiausių trijų Vilniaus universiteto jubiliejų (1956, 1966 ir 1979) organizatorių bei jubiliejinių leidinių – Vilniaus universiteto istorijų – rengėjas ir senajam Vilniaus universitetui ir jo bibliotekai skirtų tekstų autorius. Tačiau dar svarbiau kitkas.

Dar nebuvo „chruščiovinio“ atšilimo, kai ėmė rasti leidinių ir tyrimų, skirtų LDK kultūrai (J. Jurginio ir kitų darbai), dar nebuvo V. Pašutos veikalo „Lietuvos valstybės susidarymas“, savo pasirodymu Maskvoje legalizavusio senosios Lietuvos istorijos tyrimus, o L. Vladimirovas per ideologiškai nepriekaištingą Pranciškaus Skorinos figūrą pradėjo pristatinti ir grąžinti LDK kultūrą visuomenei ir mokslui – 1956 m. pasiro-

dė knyga „Pranciškus Skorina – Vilniaus spaudos pradininkas“. P. Skorina liko Levo Vladimirovo tema visą gyvenimą. Apskritai knygų, bibliotekų, spaustuvių ir leidybos istorija Levui Vladimirovui buvo neatsiejama nuo bendrųjų kultūros istorijos procesų – tyrinėtojas visada demonstravo platų akiratį ir klausimų formulavimo būdą, šiandienine mokslo kalba tariant, Levui Vladimirovui knygos istorija visada buvo **socialinė** knygos ir kultūros istorija. Visa tai leido L. Vladimirovui išsikelti ir realizuoti didingą užduotį – parašyti pasaulio knygos istoriją. Vargu ar rasime net kitose humanitarinių mokslų srityse panašaus užmojo sumanymų. Paprastai pasitenkinama Lietuvos kultūros vietų tyrinėjimais, geriausiai atveju tik matant, bet specialiai neanalizuojant, pasaulinį kontekstą. O L. Vladimirovas parašė būtent **pasaulio** knygos istoriją, kurioje rasta ir verta vieta senajai Lietuvos knygai. Taip 1979 m. išėjusi „Knygos istorija: Senovė, Viduramžiai. Renesansas. XVI–XVIII amžiai“ tapo viena iš mūsų humanitarikos viršūnių, sulaukusi plataus atgarsio tarptautiniame moksle (1988 m. pasirodė knygos vertimas į rusų k. Maskvoje).

Pasitraukė žmogus, kurį artimiaus pažinoję žmonės yra pavadinę „knygos riteriu“. Matyt, turimi galvoje tiek Levo Vladimirovo nuopelnai knygai, tiek būdo džentelmeniškumas ir korektiškumas. Pridurtume – pasitraukė žmogus, kurį galima pavadinti **Istoriku...**

Doc. dr. Alfredas Bumblauskas